

Ministarstvo
finansija

Br: 01-02-430/26-16060/1

Podgorica, 30.04.2026.godine

Za: MINISTARSTVO LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130, Podgorica

Predmet: Mišljenje na Predlog akcionog plana za period 2026-2027 Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027

Veza: Vaš akt br. 13-039/26-411/12 od 06.04.2026 godine, 13-039/26-411/27 od 28.04.2026 godine

Poštovani,

Povodom *Predlog akcionog plana za period 2026-2027 Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni akt i Izveštaj o analizi procjene uticaja propisa, utvrđeno je da ukupna potrebna sredstva za realizaciju aktivnosti za period 2026-2027 su 55.886.050,73 €. Budžetska sredstva za 2026. godinu su planirana Zakonom o budžetu za 2026. godinu, u iznosu od 29.299.210,80 €, od čega je iznos od 24.000.00,00 € opredijeljen za aktivnost koja se tiče smanjenja nezaposlenosti lica sa invaliditetom, a koji se realizuje kroz Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, kao organizacionu jedinicu Zavoda za zapošljavanje. Kako je navedeno preostali iznos potrebnih sredstava će se obezbijediti iz donacija međunarodnih organizacija. Planirana budžetska sredstva u okviru potrošačkih jedinica koji su nosioci aktivnosti za 2027 godinu su 25.586.839,93 €.

Sredstva za implementaciju mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za 2026-2027. godinu planirana su kod institucija koji su nosioci aktivnosti iz akcionog plana u okviru redovnih budžetskih sredstava za 2026. godinu. Ukupan iznos sredstava, koji će iz budžeta Crne Gore biti izdvajan u narednim godinama za finansiranje strategije zavisice od sredstava planiranih za ove namjene godišnjim zakonima o budžetu nasocijima aktivnosti predviđenih Strategijom. Takođe, lokalne samouprave će aktivnosti iz svoji nadležnosti realizovati iz sopstvenih sredstava budžetskih jedinica. Kako je navedeno, implementacijom propisa ne proizlaze međunarodne finansijske obaveze.

Na tekst Predloga akcionog plana i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na dostavljeni Predlog akcionog plana za period 2026-2027 Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027, uz napomenu da je finansijska sredstva neophodno uskladiti sa sredstvima koja budu raspoloživa godišnjim zakonom o budžetu u okviru budžeta nosilaca aktivnosti definisanih akcionim planom. Napominjemo, da će iznos sredstava potreban za realizaciju predmetne Strategije sa Akcionim planom u 2027. godini biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg zakona o budžetu.

Takođe, imajući u vidu da se radi o udruživanju finansijskih sredstava iz različitih izvora, ukazujemo da je implementaciju aktivnosti definisanih ovim Planom potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja sredstava iz predviđenih izvora.

Nadalje, razmatrajući dostavljeni tekst Prijedloga akcionog plana, utvrđeno je da se pojedine aktivnosti odnose na pokretanje predloga za izradu ili izmjenu pravnih okvira.

Imajući u vidu navedeno, ukazujemo da će predlozi navedenih aktivnosti, kao i ostalih aktivnosti iz dostavljenog Akcionog plana, koje se tiču pokretanje predloga za izradu ili izmjenu pravnih okvira, a koji mogu imati fiskalni uticaj na budžet države, biti predmet posebnog razmatranja.

Dodatno, ukazujemo na član 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kojim se uređuje da ugovorene obaveze moraju biti usklađene sa planiranim i odobrenim sredstvima, kao i da je budžetski izvršilac odgovoran za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr. Novica Vuković

Crna Gora
Ministarstvo ljudskih i
manjinskih prava

Adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130,
81000 Podgorica, a Gora
tel: +382 20 234 197
www.gov.me/nmp

AKCIONI PLAN ZA PERIOD 2026-2027. GODINE STRATEGIJE ZA
ZAŠTITU LICA S INVALIDITETOM OD DISKRIMINACIJE I PROMOCIJU
JEDNAKOSTI 2022-2027

TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

Žene i djevojčice sa invaliditetom

STRATEŠKI CILJ: Obezbjedenje ravnopravnog položaja i punog učešća lica s invaliditetom u svim sferama društvenog života, kroz unapređenje pravnog, institucionalnog, socijalnog i ekonomskog okvira za zaštitu od diskriminacije, koji se temelji na modelu pristupa invaliditetu zasnovanom na ljudskim pravima

Operativni cilj 1:	Unapređenje položaja žena i djevojčica s invaliditetom kroz smanjenje svih oblika višestruke i intersekcijske diskriminacije i obezbjedenje nezavisnosti, autonomije i ravnopravnog učešća u svim sferama društvenog života						
Indikator učinka 1: Povećanje nivoa uključenosti i definisanje specifičnih mjera u javnim politikama za žene i djevojčice s invaliditetom s iskustvom intersekcijskih oblika diskriminacije	2022	2025	2027				
	Procenat javnih politika koji sadrži integrisane mjere koje tretiraju intersekcijske oblike diskriminacije sa kojima se suočavaju žene i djevojčice s invaliditetom	10%	15%				
	0%						
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka
1.1. Izraditi i sprovesti sveobuhvatnu analizu postupanja	Izrađen i javno objavljen izvještaj analize	MLUMP MUP		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet, donatorska podrška	

<p>pravosudnih i policijskih organa u slučajevima rodno zasnovanog nasilja sa posebnim fokusom na žene i djevojčice sa invaliditetom</p>	<p>MP</p>					<p>Sektorska budžetska podrška</p>	
<p>1.2. Sveobuhvatno istraživanje "Položaj žena sa invaliditetom u Crnoj Gori: Izzovi i mogućnosti"</p>	<p>Uključeno najmanje 200 ispitanika u istraživanje</p> <p>Obuhvaćene sve tri regije Crne Gore (sjeverna, centralna i južna)</p> <p>Analizirano najmanje 5 tematskih oblasti (obrazovanje, zdravstvo, zapošljavanje, socijalna zaštita, učešće u javnom životu)</p> <p>Identifikovano najmanje 10 ključnih izazova sa kojima se suočavaju žene i djevojčice sa invaliditetom</p>	<p>MLMMP NVO</p>		<p>I kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>2135 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>	

<p>1.3. Istraživanje o položaju žena i djevojčica sa invaliditetom – oblast istraživanja: prepreke i izazovi, zapošljavanje, socijalna i zdravstvena zaštita, obrazovanje</p>	<p>Formulisano najmanje 15 konkretnih preporuka za unapređenje položaja žena i djevojčica sa invaliditetom</p>	<p>MLMP NVO</p>		<p>II kvartal 2026– IV kvartal 2026</p>	<p>3500 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>	
<p>1.4. Usvojiti Predlog Zakona o rodnoj ravnopravnosti</p>	<p>Usvojen Predlog Zakona o rodnoj ravnopravnosti kojim se tretira i interseksijska diskriminacija žena sa invaliditetom</p>	<p>MLMP</p>		<p>II kvartal 2026– IV kvartal 2026</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet Donatorska podrška</p>	
<p>1.5. Osnivanje Agencije za rodnu ravnopravnost</p>	<p>Osnovana Agencija za rodnu ravnopravnost</p>	<p>MLMP</p>		<p>I kvartal 2027 – IV kvartal 2027</p>	<p>Budžet</p>	<p>Budžet</p>	
<p>1.6. Donijeti novu Strategiju za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana koja sadrži mjere za adresiranje interseksijske diskriminacije manjinskih grupa</p>	<p>Izrađena i donešena nova Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana koja sadrži mjere za adresiranje interseksijske diskriminacije manjinskih grupa.</p>	<p>MLMP</p>		<p>I kvartal 2026 – IV kvartal 2026</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet Donatorska podrška</p>	

<p>1.7. Praćenje realizacije preporuka datih u okviru Analize o položaju žena i djevojčica sa invaliditetom u ustanovama rezidencijalnog tipa, sa fokusom na ponovljene terenske posjete i monitoring JU Zavod „Komanski most“, JU Specijalna bolnica za psihijatriju „Dobrota“, Kotor; JU Dječji dom „Mladost“ Bijela i domova starih.</p>	<p>Broj prihvaćenih i realizovanih preporuka</p>	<p>Nezavisni monitoring mehanizam Zaštitnik ljudskih prava i sloboda</p>		<p>III kvartal 2026- IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Redovna budžetska redstva</p>	
<p>1.8. Edukacija žena sa invaliditetom romske i egipćanske populacije o prepoznavanju diskriminacije i načinima za prijavljivanje slučajeva diskriminacije.</p>	<p>Edukovano najmanje 15 žena</p>	<p>MLMP</p>		<p>II kvartal 2026– IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet Sektorska budžetska podrška</p>	
<p>1.9. Trodnevna obuka “Bez barijera: Jednake, vidljive, nezaustavljive” namijenjena akterima iz različitih sektora koji imaju ulogu u prepoznavanju, prevenciji i eliminaciji</p>	<p>Sprovedena trodnevna interaktivna obuka uz učešće najmanje 20 lica sa fokusom na predstavnike lokalnih samouprava, državne uprave, obrazovnih i socijalnih ustanova,</p>	<p>MLMP NVO</p>		<p>II kvartal 2026– IV kvartal 2026</p>	<p>4022 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>	

višestruke diskriminacije kojoj su izložene žene i djevojčice sa invaliditetom	centara za socijalni rad, zdravstvenih službi, policije, medija, kao i predstavnica žena sa invaliditetom							
1.10. Medijska kampanja za zaštitu osnovnih prava i zaštitu od diskriminacije žena i djevojčica s invaliditetom	Sprovedeno najmanje 20 medijskih pojavljivanja (gostovanja, pisani i elektronski mediji, kampanje, okrugli stolovi)	MLUMP, MSSBPD, NVO sektor		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet		
1.11. Organizovanje okruglih stolova na temu položaja žena i djevojaka sa invaliditetom u društvu	Organizovana najmanje dva okrugla stola	MLUMP NVO		II kvartal 2026-IV kvartal 2026	Redovna budžetska sredstva	Budžet	Sektorska budžetska podrška	
1.12. Multisektorski odgovor na nasilje nad ženama i nasilje u porodici baziran na razumijevanju bezbjednosnih rizika i prava žrtava	Relizovana 1 obuka za 20 stručnih radnika	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu MSSBPD		II kvartal 2026-III kvartal 2026	780.00 eura	Redovna budžetska sredstva		

Djeca sa invaliditetom/djeca sa smetnjama u razvoju

Operativni cilj 2:

Stvaranje uslova za eliminaciju svih oblika diskriminacije i društvene isključenosti sa kojima se suočavaju djeca s invaliditetom u svim oblastima od značaja za postizanje pune ravnopravnosti i jednakog položaja u društvu

Indikator učinka 1:

Uspostaviti konsolidovanu bazu podataka o djeci s invaliditetom koja će omogućiti precizno razvrstavanje podataka za potrebe donošenja politika namijenjenih postizanju pune društvene ravnopravnosti i jednakog položaja djece s invaliditetom

2022

Ne postoji baza podataka koja sadrži jasno definisane i razvrstane podatke koji se odnose na djecu s invaliditetom

2025

Definisan jasan okvir međusektorske saradnje između svih subjekata od značaja za sprovođenje politika koje se odnose na djecu s invaliditetom

2027

Uspostavljena baza podataka

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2

Indikator rezultata

Nadležne institucije

Status realizacije aktivnosti

Planirani i krajnji rok za realizaciju aktivnosti

Planirana i utrošena sredstva

Izvor finansiranja

Preporuke

2.1. Organizovanje tematskih sjednica na Savjetu za prava lica sa invaliditetom sa posebnim akcentom na djecu koja su u riziku od interseksijske diskriminacije

Organizovano najmanje 5 tematskih sjednica na Savjetu za prava lica sa invaliditetom

Savjet za prava lica sa invaliditetom

II kvartal 2026-IV kvartal 2027

Nijesu potrebna dodatna sredstva

Budžet

2.2. Analiza usklađenosti crnogorskog zakonodavstva sa Konvencijom UN-a o pravima lica sa invaliditetom u oblasti

Izrađen dokument sa zaključcima o usklađenosti crnogorskog zakonodavstva sa

MLUMP
NVO

II kvartal 2026-IV kvartal 2026

1600 eura

Sektorska budžetska podrška

djeca sa smetnjama i teškoćama u razvoju	Konvencijom UN-a o pravima lica sa invaliditetom u oblasti djeca sa smetnjama i teškoćama u razvoju							
2.3. Održavanje "Inkluzivne škole ljudskih prava i prava lica sa invaliditetom"	Održana trodnevna radionica za 30 učenika (20 mladih sa i bez invaliditeta i 10 roditelja)	MLIMP NVO		II kvartal 2026- IV kvartal 2026	5060 eura	Sektorska budžetska podrška		
2.4. Trodnevna škola životnih vještina za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju	Održana trodnevna škola životnih vještina uz učešće 15 djece/mladih sa smetnjama u razvoju	MLIMP NVO		II kvartal 2026- IV kvartal 2026	3476 eura	Sektorska budžetska podrška		
2.5. Organizovanje okruglih stolova sa lokalnim samoupravama u oblasti zaštite djece sa invaliditetom/smetnjama u razvoju	Organizovano najmanje 15 okruglih stolova	MLIMP Lokalne samouprave NVO		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet		

2.6. Analiza stepena diskriminacije djece sa invaliditetom/smetnjama u razvoju pripadnika romske i egipćanske populacije	Izrađena analiza stepena diskriminacije djece sa invaliditetom/smetnjama u razvoju pripadnika romske i egipćanske populacije	MLIMP NVO		I kvartal 2027– IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet Sektorska budžetska podrška	
---	--	--------------	--	------------------------------------	----------------------------------	---	--

Pristupačnost

Operativni cilj 3:	Obezbjediti ravnopravan pristup licima s invaliditetom objektima u javnoj upotrebi, saobraćaju, (javnom prevozu, javnim površinama i saobraćajnoj infrastrukturi), informacijama i komunikacijama, proizvodima i uslugama						
Indikator učinka 1: Smanjiti nivo diskriminacije sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa javnim površinama i pristupa, kretanja i boravka u objektima u javnoj upotrebi i objektima javne namjene	2022 48,4% lica s invaliditetom koja su se suočila sa nekim oblikom diskriminacije	2025 45%	2027 40%	Povećati nivo pristupačnosti informacija i komunikacija od značaja za ravnopravnost lica s	61% lica s invaliditetom koji smatraju da imaju ravnopravan pristup informacijama	70%	80%

invaliditetom, uključujući raznovrsnost formata (Brajevo pismo, uvećan format, deskripcije, audio format, znakovni jezik, lako razumljiv jezik i drugi alternativni i augmentativni oblici)

Indikator učinka 3:

Smanjenje nivoa zastupljenih prepreka i barijera sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa javnom prevozu, javnim površinama i saobraćajnoj infrastrukturi

85% lica s invaliditetom se suočilo sa preprekama i barijerama prilikom pristupa javnom prevozu, javnim površinama i saobraćajnoj infrastrukturi

80%

70%

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3

Indikator rezultata

Nadležne institucije

Status realizacije aktivnosti

Planirani i krajnji rok za realizaciju aktivnosti

Planirana i utrošena sredstva

Izvor finansiranja

Preporuke

3.1. Organizacija seminara, okruglih stolova, na državnom i lokalnom nivou u saradnji sa nevladinim sektorom radi obezbeđenja pristupa bez prepreka

Organizovanje najmanje 3 okrugla stola na temu pristupačnosti objekata u javnoj upotrebi

MDUP
Lokalne samouprave
Zajednica opština

I kvartal 2026-
IV kvartal 2027

Redovna budžetska sredstva

Budžet

objektima u javnoj upotrebi licima s invaliditetom		NVO iz oblasti lica s invaliditetom				Budžet	
3.2. Praćenje i implementacija–Zakona o izgradnji objekata i Pravilnika o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za lica sa invaliditetom	Posjeta i konsultacije sa predstavnicima lokalnih samouprava	MDUP NVO iz oblasti zaštite lica s invaliditetom	IV kvartal 2026 - III kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva		Budžet	
3.3. Ažurirana baza podataka pristupačnih objekata u javnoj upotrebi za lica sa invaliditetom u Crnoj Gori radi održavanja interaktivne mape koja će omogućiti bolju informisanost o pristupačnim objektima u javnoj upotrebi u Crnoj Gori	Aktivna baza podataka pristupačnih objekata u javnoj upotrebi u Crnoj Gori interaktivna mapa WEB IT aplikacija postavljena na sajt MDUP-a i portalu Vlade	MDUP NVO iz oblasti zaštite lica sa invaliditetom Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore	IV kvartal 2026-III kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva		Budžet	
3.4. Medijska promocija unapređenja oblasti pristupačnosti objekata u javnoj upotrebi u Crnoj Gori	Sprovesti najmanje 2 medijska pojavljivanja (gostovanja, pisani ili elektronski mediji) posvećenih pristupačnosti	MDUP Lokalne samouprave NVO	IV kvartal 2026-III kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva		Budžet	

<p>3.5. Sektorska analiza za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom</p>	<p>objekata u javnoj upotrebi u Crnoj Gori</p>	<p>Realizacija 11 projekata za lica sa invaliditetom</p>	<p>MDUP NVO iz oblasti zaštite lica sa invaliditetom</p>		<p>IV kvartal 2026</p>	<p>161.966,85 eura</p>	<p>Budžet</p>	
<p>3.6. Donijeti Pravilnik o označavanju mjesta za parkiranje vozila lica sa invaliditetom i izgledu znaka pristupačnosti kojima se obilježavaju vozila lica sa invaliditetom</p>	<p>Donesen Pravilnik o označavanju mjesta za parkiranje vozila lica sa invaliditetom i izgledu znaka pristupačnosti kojima se obilježavaju vozila lica sa invaliditetom po usvajanju Zakona o bezbjednosti</p>	<p>MSA</p>		<p>III kvartal 2026- II kvartal 2027</p>	<p>Nijesu potrebna sredstva</p>	<p>/</p>		

<p>3.7. Sektorska analiza za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom u saobraćaju</p>	<p>saobraćaja na putevima</p>	<p>Podržano najmanje 5 projekata/programa za lica sa invaliditetom</p>	<p>MSA NVO iz oblasti zaštite lica sa invaliditetom</p>	<p>II kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>60.000 eura</p>	<p>Budžet</p>	
<p>3.8. Sprovedenje istraživanja o pristupačnosti izgrađenog okruženja, prevoza, informacija i komunikacija, usluga i proizvoda namijenjenih javnosti, sa posebnim naglaskom na stepen zadovoljstva lica sa invaliditetom</p>	<p>Sprovedeno istraživanje i publikovani rezultati istraživanja o pristupačnosti izgrađenog okruženja, prevoza, informacija i komunikacija, usluga i proizvoda namijenjenih javnosti, sa posebnim naglaskom na stepen</p>	<p>MLMP NVO</p>	<p>II kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>4.350,00 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>		

<p>3.9. Konferencija "Univerzalni dizajn, koncept koji podrazumijeva okruženje koje je pristupačno, razumljivo i upotrebljivo za sve ljude, bez obzira na njihove godine, sposobnosti, karakteristike ili invaliditet"</p>	<p>zadovoljstva lica sa invaliditetom</p>	<p>Organizovana konferencija uz učešće najmanje 25 predstavnika relevantnih državnih i lokalnih institucija, organizacija LSI, evropskih institucija, predstavnik ambasada, lica sa invaliditetom, ekspetara iz oblasti zaštite LSI</p>	<p>MLIMP NVO</p>	<p>II kvartal 2026– IV kvartal 2026</p>	<p>8.467,20 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>	
<p>3.10. Kreiranje pristupačnih virtuelnih turističkih tura posebno osmišljenih za korisnike kolica i osobe sa poteškoćama u kretanju i za osobe oštećenog vida i osobe sa oštećenjem sluha i/ili govora</p>	<p>Kreirane 4 pristupačne virtuelne turističke ture posebno osmišljene za korisnike kolica i osobe sa poteškoćama u kretanju i za osobe oštećenog</p>	<p>MLIMP NVO</p>	<p>II kvartal 2026– IV kvartal 2026</p>	<p>12.400,00 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>		

	vida i osobe sa oštećenjem sluha i/ili govora.						
3.11. Iniciranje donošenja pozakonskih akata koji uključuju oblast pristupačnosti za lica sa invaliditetom nakon usvajanja novog Zakona o turizmu i ugostiteljstvu	Sprovedene kon sultacije u cilju donošenja podzakonskih akata koji uključuju oblast pristupačnosti za lica sa invaliditetom	MT MLIMP NVO		II kvartal 2026- IV kvartal 2026	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
3.12. Praćenje sprovođenja Pravilnika o vrstama, minimalno - tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata u ugostiteljskim objektima sa 5* zvjezdica	Izrada izvještaja o ispunjenosti uslova ugostiteljskih objekata sa 5* zvjezdica za koje je neophodno da posjeduju: - obezbijeden parking prostor za osobe sa invaliditetom, - ulaz u objekat koji je prilagođen potrebama osoba sa invaliditetom; - javni toalet prilagođen osobama sa invaliditetom;	MT		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	

-smještajnu jedinicu (sobu ili apartman) prilagođenu osobama sa invaliditetom								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

Pristup pravdi i postupanje državnih organa

Operativni cilj 4:	Unapređenje institucionalnih kapaciteta, efikasnosti i pristupačnosti organa javne vlasti u postupcima za zaštitu of diskriminacije lica s invaliditetom							
Indikator učinka 1:	2022	2025					2027	
Povećanje broja postupaka zaštite od diskriminacije lica s invaliditetom pred nadležnim organima ¹	Broj postupaka sa kraja 2021. godine	9%					15%	
Indikator učinka 2:	2022	2025					2027	
Smanjenje nivoa diskriminacije sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa	51% lica s invaliditetom smatra da se suočilo s nekim od oblika diskriminacije u ogromnoj ili većoj mjeri prilikom pristupa pravosudnim organima	49%					45%	

¹ Pravosudni i tužilački organi, policijski i inspekcijски organi, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda.

pravosudnim organima								
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka	
4.1. Obuke za sudije i državne tužioce na temu primjene Konvencije o pravima lica s invaliditetom	Organizovana jedna obuka za primjenu UN Konvencije o pravima lica s invaliditetom namijenjena za 20 sudija i tužioca	Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu samostalno ili u saradnji sa međunarodnim partnerima		I kvartal 2026-IV kvartal 2026	Budžet	Budžet Centra i sredstva donatora		
4.2. Izraditi natpis na Brajevom pismu koji će omogućiti osobama sa oštećenim vidom olakšano orijentisanje i informisanje o nadležnim službama u objektima koje koristi	Postavljen natpis na Brajevom pismu u odjeljenjima bezbjednosti i filijalama za upravne poslove gdje se građani najviše obraćaju MUP-u. (10	MUP NVO		I kvartal 2026-IV kvartal 2026	1.000 eura	Budžet		

Ministarstvo unutrašnjih poslova	Odjeljenja bezbjednosti i 10 Područnih jedinica/filijala za upravne poslove, državljanstvo i strance)							
4.3. Sprovođenje obuka za službenike MUP-a i Uprave policije o postupanju prema licima sa invaliditetom	Sprovedeno najmanje 5 obuka na godišnjem nivou i obučeno najmanje 50 službenika MUP-a i Uprave policije	MUP Uprava policije Policajska akademija NVO		I kvartal 2026- IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet		
4.4. Usvajanje novog Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore	Usvojen Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore	MLMIP Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore		I kvartal 2026 – IV kvartal 2026	Redovna budžetska sredstva	Budžet Donatorska podrška		
4.5. Sprovođenje objedinjenih obuka o sprečavanju eksploatacije, zlostavljanja i nasilja nad licima s invaliditetom za policijske službenike, pravosudno osoblje, zatvorsko osoblje,	3 objedinjene obuke na godišnjem nivou	MLMIP		I kvartal 2027 – IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet Sektorska budžetska podrška Donatorska sredstva		

socijalne radnike i zdravstvene radnike.						Budžet	
<p>4.6. Priprema godišnjeg izvještaja o broju predmeta u postupcima za zaštitu od diskriminacije lica sa invaliditetom</p>	<p>Izrađen izvještaj koji sadrži prikaz ukupnog broja predmeta u postupcima za zaštitu od diskriminacije lica sa invaliditetom.</p> <p>Izveštaj će biti pripreman na godišnjem nivou.</p>	<p>MLJMP, Vrhovni sud Crne Gore, Državno tužilaštvo, Uprava policije, Inspekcijiski organi</p>		<p>II kvartal 2026- IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet</p>	
<p>4.7. Analiza pritužbi i pravne kvalifikacije predmeta pred Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore u kojima su potencijalne žrtve diskriminacije i/ili povrede drugog prava osobe s invaliditetom i djeca sa smetnjama u razvoju</p>	<p>Sačinjena analiza predmeta pred Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore koji se odnose na predmete u kojima su potencijalne žrtve diskriminacije i/ili povrede drugog lica s invaliditetom i djeca sa smetnjama u razvoju</p>	<p>Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore</p>		<p>I kvartal 2026 – IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet</p>	
<p>4.8. Organizacija edukacija namijenjenih za policijsko i notarsko osoblje za primjenu</p>	<p>3 edukacije organizovane na godišnjem nivou za policijsko i notarsko osoblje za primjenu</p>	<p>MLJMP Uprava za ljudske resurse</p>		<p>II kvartal 2026– IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet</p>	

pristupa invaliditeta zasnovanog na ljudskim pravima	pristupa invaliditeta zasnovanog na ljudskim pravima	NVO						
--	--	-----	--	--	--	--	--	--

Socijalna zaštita

Operativni cilj 5: Obezbjediti punu ravnopravnost i priznavanje svih prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite licima s invaliditetom koja garantuju potrebne uslove za samostalan život u zajednici

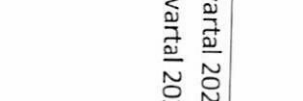
Indikator učinka 1:	2022	2025	2027					
Smanjiti procenat lica s invaliditetom kojima nije priznato određeno zakonom garantovano pravo iz oblasti socijalne zaštite	91% lica s invaliditetom smatra da se suočilo s nekim od oblika diskriminacije prilikom pristupa uslugama socijalne zaštite	88%	85%					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka	

<p>5.1. Vještačenje invaliditeta u skladu sa modelom ljudskih prava</p>	<p>Uspostavljen sistem jedinstvenog vještačenja invaliditeta u Zavodu za jedinstveno vještačenje invaliditeta</p>	<p>MSSBPD Zavod za jedinstveno vještačenje invaliditeta</p>		<p>III kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet</p>	
<p>5.2. Emitovanje video podkasta u cilju podizanja svijesti ciljane javnosti o uvažavanju prava lica sa invaliditetom, bez diskriminacije u skladu sa Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom</p>	<p>Snimljena i emitovana minimum 3 video podkasta u cilju podizanja svijesti ciljane javnosti o uvažavanju prava lica sa invaliditetom, bez diskriminacije u skladu sa Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom</p>	<p>MLJMP NVO</p>		<p>I kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>1.950 eura</p>	<p>Budžet Sektorska budžetska podrška</p>	
<p>5.3. Servis pravnog savjetovanja za pružanje podrške u ostvarivanju usluga socijalne i dječje zaštite djeci, mladim, odraslim i starijim licima sa invaliditetom</p>	<p>Uspostavljen servis pravnog savjetovanja za podršku djeci, mladim, odraslim i starijim licima sa invaliditetom za ostvarivanje prava na pristup uslugama socijalne i dječje zaštite</p>	<p>NVO Ekvivalent, MSSBPD- oblast starijih lica s invaliditetom</p>		<p>I kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>1.500,00 eura + 1.498,40 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>	
	<p>Pružene usluge pravnog savjetovanja za minimum 60 korisnika projekta,</p>						

	djece, mladih, odraslih i starijih lica sa invaliditetom sa područja cijele Crne Gore							
5.4. Servis inovativnih usluga za starija lica	Uspostavljen servis podrške inovativnih usluga socijalne zaštite za minimum 50 starijih lica. Unaprijeđen nivo ukupnog kvaliteta života i socijalne inkluzije za minimum 50 starijih lica sa područja cijele Crne Gore.	NVO Ekvivalent, MSSBPD- oblast starijih lica s invaliditetom		I kvartal 2026- IV kvartal 2026	5.700,00 eura	Sektorska budžetska podrška		

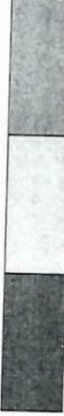
Privatni i porodični odnosi

Operativni cilj 6:	Omogućavanje jednakog prava licima s invaliditetom pod starateljstvom da formiraju bračnu zajednicu i uklanjanje postojećih zakonskih ograničenja roditeljskih prava lica s invaliditetom							
Indikator učinka 1:	2022	2025	2027					
Smanjenje broja lica s invaliditetom kojima je oduzeta poslovna sposobnost u skladu sa preporukama Komiteta UN	154 lica s invaliditetom kojima je oduzeta poslovna sposobnost	Smanjenje ukupnog broja lica s invaliditetom koji su lišeni poslovne sposobnosti za 10%	Smanjenje ukupnog broja lica s invaliditetom koji su lišeni poslovne sposobnosti za 20%					

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 6	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka
6.1. Formiranje koordinacionog tijela za sprovođenje reforme – oduzimanje poslovne sposobnosti licima s invaliditetom u Crnoj Gori	Formirano koordinaciono tijelo za sprovođenje reforme – oduzimanje poslovne sposobnosti licima s invaliditetom	MP, nadležna resorna ministarstva, nadležne institucije i NVO		II kvartal 2026-IV kvartal 2026	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva, donatorska podrška	
6.2. Formiranje radnih grupa za pripremu izmjenjena i dopuna pravnog okvira koji reguliše Institut oduzimanja poslovne sposobnosti licima s invaliditetom	Formirane radne grupe za pripremu izmjenjena i dopuna pravnog okvira koji reguliše Institut oduzimanja poslovne sposobnosti licima s invaliditetom	MP		I kvartal 2027-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	
6.3. Sprovoditi istraživanje o iskustvima žena sa invaliditetom u	Objavljen izvještaj o položaju žena sa invaliditetom	MLMMP UNDP		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	

porodičnom okruženju, uključujući rodno zasnovano nasilje i pristup podršci						Donatorska sredstva	
---	--	--	--	--	--	---------------------	--

Obrazovanje

Operativni cilj 7:	Obezbjediti ravnopravnost i jednakost šansi lica s invaliditetom za uključenost u inkluzivni obrazovni sistem bez diskriminacije						
Indikator učinka 1:	2022	Indikator učinka 1: Trend uključenosti, podrške i poboljšanja školskih nediskriminatornih praksi	2022	Broj škola s nediskriminatornim programima (sprovođe inkluzivno obrazovanje, obezbjeđuju podršku, realizuju afirmativne školske prakse) – 100 (42%)			
Trend uključenosti, podrške i poboljšanja školskih nediskriminatornih praksi							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 7	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka
7.1. Realizovati edukaciju stručnim službama i školama za rad sa asistentima u nastavi	Obučeno 100 profesionalaca iz stručnih službi u vrtićima i školama za rad sa asistentima u nastavi	MPNI ZZŠ Centar za stručno obrazovanje		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	2.000 eura	MPNI, donatori	

<p>7.2. Izraditi sistematizaciju za profesionalce koji će raditi u asestivnim kabinetima u resursnim centrima I školama</p>	<p>Izrađena sistematizacija I uposleni profesionalci za rad u asestivnim kabinetima</p>	<p>MPNI</p>		<p>II kvartal 2026-IV kvartal 2027</p>	<p>Nijesu potrebna sredstva</p>	<p>/</p>	
<p>7.3. Sprovesti obuke za inkluzivne kompetencije rukovodećeg, nastavnog i stručnog kadra (znanja o pravima, pozitivni inkluzivni stavovi, prilagođavanje, individualizacija, tranzicija itd)</p>	<p>Osaženi inkluzivni stavovi, vještine i kompetencije za rad putem obuka – obučeno najmanje 300 praktičara, realizovano najmanje 30 školskih programa</p>	<p>Zavod za školstvo, MPNI, CSO, V-O ustanove</p>		<p>II kvartal 2026-IV kvartal 2027</p>	<p>20.000 eura</p>	<p>MPNI, donatori</p>	
<p>7.4. Sprovesti promotivne aktivnosti na nacionalnom, lokalnom, nivou škole uz puno učesće djece s invaliditetom/djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju</p>	<p>Predstavljene i promovisane inkluzivne vrijednosti među opštom, stručnom javnošću. Organizovano najmanje 10 inkluzivnih sajмова Izrađeno minimalno 10 inkluzivnih vršnjačkih promotivnih materijala</p>	<p>MPNI, ZzŠ, CSO, V-O ustanove</p>		<p>II kvartal 2026-IV kvartal 2027</p>	<p>8.000 eura</p>	<p>MPNI, donatori</p>	

	Izrađeno najmanje 6 inkluzivnih studija slučaja							
7.5. Osnajiti podršku inkluzivnom obrazovanju povećanjem dostupnih usluga za djecu i porodice, s fokusom na lokalnu zajednicu	Djeca i učenici dobijaju adekvatnu podršku jer su opredjeljeni neophodni profesionalni ljudski, tehnički resursi – najmanje 10 lokalno umreženih usluga, 500 korisnika	MPNI, ZzŠ, CSO, v-o ustanove, CDB, CSR, ZSDZ, MRSS, MZ, Lokalne samouprave		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	15.000 eura	MPNI, donatori		
7.6. Arhitektonsko prilagođavanje pristupačnosti ustanova obrazovanja	Ukupni evidentiran broj pristupačnih ustanova – najmanje 10 škola ispunilo uslove pristupačnosti	MPNI, ZzŠ, CSO, v-o ustanove		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	100.000 eura	MPNI, donatori		

Rad i zapošljavanje

Operativni cilj 8:	Smanjenje nivoa diskriminacije sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom ostvarenja prava iz oblasti rada i zapošljavanja							
Indikator učinka 1:	2022	Indikator učinka 1:	2022					
Smanjiti nivo zastupljenosti prepreka i barijera sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom zapošljavanja	78% lica s invaliditetom smatra da se suočilo s preprekama i barijerama prilikom zapošljavanja	Smanjiti nivo zastupljenosti prepreka i barijera sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom zapošljavanja	2022	78% lica s invaliditetom smatra da se suočilo s preprekama i barijerama prilikom zapošljavanja				

Indikator učinka 2:	2022	2025	2027			
Smanjiti nivo diskriminacije sa kojim se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa radnim mjestima	39% lica s invaliditetom smatra da je diskriminirano prilikom pristupa objektima u kojima obavljaju radnu djelatnost	37%	35%			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 8	Indikator rezultata		Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka
8.1. Podrška preduzetništvu LSI, Programom za unapređenje konkurentnosti privrede za 2026 i 2027. godinu	Programom za unapređenje konkurentnosti za 2026. godinu predviđena je dodatna podrška za preduzeća u kojima lica sa invaliditetom (LSI) učestvuju u vlasničkoj strukturi sa najmanje 51% udjela. Ova podrška se ogleda kroz povoljniji tretman u postupku finansiranja i evaluacije prijave, uključujući povećani intenzitet finansijske	MER	II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Budžet MER	Budžet	

	podrške, povoljnije bodovanje i prioritet pri rangiranju aplikacija u slučajevima jednakog broja bodova.	MER		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Budžet MER	Budžet	
<p>8.2. Podrška LSI, Programom za razvoj i promociju zanatstva za za 2026 i 2027. godinu</p>	<p>Programom za razvoj i promociju zanatstva predviđena je finansijska podrška koja se zasniva na principu refundacije novčanih sredstava za nabavku alata, opreme i repromaterijala, u iznosu do 80% opravdanih troškova.</p> <p>Dodatno, Programom je predviđen povećan intenzitet refundacije u odnosu na ostale aplikante za zanatlije koji pripadaju kategoriji lica s invaliditetom (LSI).</p>	MER		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Budžet Donatorska sredstva	Budžet Donatorska sredstva	
<p>8.3. Organizovanje edukacija/treninga /menotrskih usluga za lica s invaliditetom radi obuke o osnovima pokretanja i unaprijeđenja biznisa</p>	<p>U okviru Programa za razvoj konkurentnosti, obezbijediće se mentoring podrška vlasniku ili odgovornom licu u preduzeću čiju</p>	MER ZZZCG JLS NVO		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Budžet Donatorska sredstva	Budžet Donatorska sredstva	

	Vlasničku strukturu čini žena – lice sa invaliditetom (LSI), sa najmanje 51% udjela, sa ciljem dijagnostifikovanja trenutnog stanja u preduzeću i predlaganja konkretnih mjera i aktivnosti za unapređenje poslovanja.							
8.4. Smanjenje nezaposlenosti lica sa invaliditetom	Povećan broj poslodavaca koji ostvaruju pravo na subvenciju zarada lica sa invaliditetom	ZZZCG		II kvartal 2026- IV kvartal 2026	24.500.000,00 eura	Budžet		
8.5. Promovisanje zapošljavanja lica sa invaliditetom kroz javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za zapošljavanje lica sa invaliditetom – grant šeme	Broj uključenih lica sa invaliditetom tokom poziva iznosi oko 160	ZZZCG		II kvartal 2026- IV kvartal 2026	1.000.000,00 eura	Budžet		
8.6. Smanjenje nezaposlenosti lica sa invaliditetom	Povećan broj poslodavaca koji ostvaruju pravo na subvenciju zarada lica sa invaliditetom	ZZZCG		I kvartal 2027- IV kvartal 2027	24.500.000,00 eura	Budžet		

8.7. Promovisanje zapošljavanja lica sa invaliditetom kroz javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za zapošljavanje lica sa invaliditetom – grant šeme	Broj uključenih lica sa invaliditetom tokom poziva iznosi oko 160	ZZZCG		I kvartal 2027-IV kvartal 2027	1.000.000,00 eura	Budžet	

Zdravlje, rehabilitacija i lična pokretljivost lica s invaliditetom

Operativni cilj 9:

Smanjenje nivoa diskriminacije i barijera sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenim uslugama

Indikator učinka 1:	2022	2025	2027
Smanjiti postojeći nivo diskriminacije sa kojim se suočavaju lica s invaliditetom prilikom korišćenja usluga zdravstvene zaštite, uključujući i rehabilitaciju i medicinsko-tehnička pomagala i opremu	43,8% lica s invaliditetom smatra da se suočilo s nekim od oblika diskriminacije	41%	39%
Indikator učinka 2:			
Smanjiti nivo prepreka i barijera sa kojima se suočavaju lica s	31% lica s invaliditetom koja su se suočila s nekim tipom prepreka i barijera u oblasti zdravstva	30%	28%

invaliditetom u oblasti zdravstva							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 9	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka
9.1. Revidirati Pravilnik o ostvarivanju prava na medicinsko tehnička pomagala	Revidiran pravilnik kojim je proširena pokrivenost tehničkim pomagalima koje pokriva Zdravstveni fond Crne Gore	MZ, IJZ, FOND		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
9.2. Obezbeđivanje pristupačnosti za lica s invaliditetom u ambulantama u ruralnim područjima Crne Gore	Pristupačno najmanje 5 ambulanti u ruralnim područjima u CG	MZ, JZU		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet Projekti	
9.3. Sprovođenje obuke o inkluziji lica s invaliditetom za medicinsko i nemedicinsko osoblje, kao i za Zaštitnika/cu prava pacijenata, kao dio kontinuiranog	Sprovedeno najmanje 3 obuke	MZ, IJZ, JZU, NVO		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	

profesionalnog razvoja								
9.4. Izmijeniti portal eZdravije kako bi se osiguralo da odgovara međunarodnim standardima pristupačnosti lica s invaliditetom	Izmijenjen portal i obezbijeden nivo usklađenosti sa međunarodnim standardima u pogledu pristupačnosti lica s invaliditetom	MZ, IJZ, JZU		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet		
9.5. Priprema i usvajanje protokola o postupanju prema licima s invaliditetom u pružanju zdravstvene zaštite	Usvojen Protokol o postupanju prema licima s invaliditetom prilikom pružanja zdravstvene zaštite	MZ, Institut za javno zdravlje, KCCG, NVO sektor		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet		
9.6. Izrada natpisa na Brajevom pismu za nazive ustanova i prostorija u svim zdravstvenim ustanovama u CG	Sve zdravstvene ustanove u Crnoj Gori posjeduju natpise na Brajevom pismu	MZ, Institut za javno zdravlje, JZU, Fond za zdravstveno osiguranje		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet Donatorska podrška EU fondovi		
9.7. Izmijeniti naziv Centara za djecu s posebnim potrebama u skladu sa prihvaćenom terminologijom (Razvojni savjetovaništa) koja je zasnovana na pristupu	Izmijenjeni nazivi svih Centara za djecu s posebnim potrebama u Crnoj Gori u cilju većeg nivoa korišćenja usluga centra od strane djece s invaliditetom/djece sa smetnjama u razvoju	MZ, JZU		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet		

baziranom ljudskim pravima							
9.8. Izmjena Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju	Izmjene i dopune zakonskog akta su sprovedene	MZ		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
9.9. Izmjena Zakona o ostvarivanju i zaštiti prava mentalno oboljelih lica	Izmjenama i dopunama zakonskog akta stvorena je pravna osnova za pripremu novog strateškog dokumenta koji se odnosi na mentalno oboljela lica	MZ		III kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
9.10. Unapređenje učešća osoba sa invaliditetom u planiranju politika upravljanja otpadom	Broj organizovanih tematskih rasprava i usvojenih preporuka osoba sa invaliditetom u procesu izrade zakona i strategija	MERS, organizacije osoba sa invaliditetom, relevantne institucije		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
9.11. Uspostavljanje mehanizma dostupnosti zakonske regulative u dostupnim formatima uz organizovanje ciljane tematske rasprave godišnje u planiranju politike upravljanja otpadom	Broj zakonskih akata dostupnih u pristupačnim formatima i broj ciljanih rasprava	MERS, organizacije osoba sa invaliditetom, relevantne institucije		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	

Politički i javni život

Operativni cilj 10:	Unaprijediti uslove za ravnopravno učešće i pristup lica s invaliditetom u okviru političkog i javnog života						
Indikator učinka 1: Unapređenje postojećeg pravnog okvira koji reguliše mogućnost učešća lica s invaliditetom u političkom životu garantovanjem primjene instituta afirmativne akcije	2022 Pravni okvir u oblasti političkog i javnog života nije usklađen sa preporukama Komiteta UN za prava lica s invaliditetom	2025 Definisan predlog izmjena i dopuna Zakona o izboru odbornika i poslanika i Zakona o političkim partijama	2027 Pravni okvir je usklađen sa preporukama Komiteta UN za prava lica s invaliditetom u oblasti političkog i javnog života				
Indikator učinka 2: Uklanjanje fizičkih i informativnih barijera koje onemogućavaju ravnopravan pristup licima s invaliditetom biračkim mjestima	2022 Ne postoje dostupni podaci o broju biračkih mjesta koja su pristupačna licima s invaliditetom	2025 Izrađena analiza postojećeg nivoa pristupačnosti biračkih mjesta licima s invaliditetom	2027 Unaprijeđen nivo pristupačnosti biračkih mjesta licima s invaliditetom				
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 10	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti 	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka

<p>10.1. Organizovanje Trećeg i Četvrtog zasjedanja Parlamenta osoba sa invaliditetom, povodom obilježavanja Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom</p>	<p>Organizovana zasjedanja Parlamenta osoba sa invaliditetom</p>	<p>Skupština Crne Gore MLUMP</p>		<p>IV kvartal 2026-IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva Skupštine Crne Gore</p>	<p>Budžet</p>	
<p>10.2. Sprovođenje istraživanja o pristupačnosti Skupštine Crne Gore za lica sa invaliditetom</p>	<p>Sprovedeno istraživanje o pristupačnosti Skupštine Crne Gore za lica sa invaliditetom</p>	<p>Skupština Crne Gore OEBS/ODIH R</p>		<p>I kvartal 2026-IV kvartal 2026</p>	<p>Redovna budžetska sredstva Skušine Crne Gore</p>	<p>Budžet</p>	
<p>10.3. Donošenje akcionog plana za realizaciju preporuka koje će biti sadržane u Izveštaju o procjeni pristupačnosti Skupštine Crne Gore za lica sa invaliditetom, koji će biti sačinjen u okviru Projekta "Procjena pristupačnosti Skupštine Crne Gore za lica sa invaliditetom"</p>	<p>Donesen Akcioni plan</p>	<p>Skupština Crne Gore</p>		<p>II kvartal 2026-IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva Skušine Crne Gore</p>	<p>Budžet</p>	
<p>10.4. Medijska promocija učešća lica s invaliditetom u političkom i javnom životu</p>	<p>Sprovedeno najmanje 20 medijskih pojavljivanja (gostovanja, pisani i elektronski mediji, kampanje, okrugli</p>	<p>MLUMP</p>		<p>II kvartal 2026-IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet</p>	

	stolovi) posvećenih promociji učešća LSI u političkom i javnom životu							
10.5. Podsticati realizaciju projekata/programa koji doprinose zaštiti lica s invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti	Minimum 50 prijavljenih projekata/programa godišnje Minimum 20 podržanih projekata/programa godišnje	MLUMP			II kvartal 2026 - IV kvartal 2027	Za 2026. godinu 748.942,23 eura Najmanje 500.000 eura za 2027. godinu	Sektorska budžetska podrška	
10.6. Izrada Zakona o nevladinim organizacijama	Usvojen predlog Zakona o nevladinim organizacijama na osnovu kog će biti usvojen podzakonski akt koji će definisati kriterijume i postupak finansiranja projekata i programa koje realizuju NVO	MIRN			II kvartal 2026 - IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
10.7. Usvojiti Zakon o reprezentativnosti organizacija lica s invaliditetom	Definisan i usvojen Zakon o reprezentativnosti organizacija lica s invaliditetom	MIRN			II kvartal 2026- IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
10.8. Sprovedenje monitoringa primjene člana 16 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih	Objavljeni izvještaji o primjeni Uredbe za 2026. i 2027. godinu	MJU			I kvartal 2027- IV kvartal 2027	Sredstva nijesu potrebna	Redovna budžetska sredstva	

<p>organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija (Službeni list CG, br. 41/18)</p>		<p>MJU MLMP</p>		<p>III kvartal 2026- II kvartal 2027</p>	<p>3.000 eura</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	
<p>10.9. Konsultacije sa organizacijama osoba s invaliditetom u vezi sa otvorenim podacima (Organizovanje sastanka ili radionice sa organizacijama koje zastupaju prava lica s invaliditetom radi predstavljanja Portala otvorenih podataka i identifikacije potreba za setovima podataka i unapređenjima portala)</p>	<p>Održan najmanje jedan konsultativni sastanak/radionica; Izrađen zapisnik sa preporukama i predlozima</p>						
<p>10.10. Završetak terenskog rada prikupljanja podataka, obrada i diseminacija rezultata MICS istraživanja</p>	<p>Objavljivanje rezultata MICS istraživanja</p>	<p>Uprava za statistiku UNICEF</p>		<p>II kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>Budžet MICS7 istraživanja u eurima iznosi 1.171.388,12 eura (preračunat ukupan dolarski iznos po kursu 0.872 koji je važio</p>	<p>UNICEF uz kofinansiran je Vlade CG (budžet Uprave za statistiku)</p> <p>1.343.335,0 0 USD</p>	

						30.07.2025. godine).		
10.11. Izrada analize stavova političkih partija i praksi o političkoj participaciji osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori	Izrađena Analiza stavova političkih partija i praksi o političkoj participaciji osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori	MLIMP NVO		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	Sektorska budžetska podrška	Sektorska budžetska podrška		
10.12. Seminar o učešći osoba sa invaliditetom u političkom i javnom životu, sa fokusom na osnaživanje žena sa invaliditetom - obuka o javnom zastupanju, liderstvu i pravima	Ograničovan seminar za najmanje 20 osoba na temu učešća lica sa invaliditetom u političkom i javnom životu	MLIMP NVO		II kvartal 2026- IV kvartal 2026	1075 eura	Sektorska budžetska podrška		

Kultura, mediji, sport i rekreacija

Operativni cilj 11:	Obezbeđenje ravnopravnog učešća, medijske zastupljenosti i pristupa lica s invaliditetom kulturnom životu, sportskim i rekreativnim aktivnostima							
Indikator učinka 1:	2022	2025	2027					
Smanjiti nivo barijera i prepreka sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa medijima	73% lica s invaliditetom smatra da su se suočili s nekim tipom prepreka i barijera prilikom pristupa medijima	65%	50%					

Indikator učinka Z:	2022	2025	2027
Povećati nivo pristupačnosti kulturnih sadržaja (fizička pristupačnost, pristupačnost informacijama, pristupačnost kulturnih dobara), licima s invaliditetom	Broj prilagođenih kulturnih objekata: 9 od 12 objekata u javnoj upotrebi iz oblasti kulture su djelimično prilagođena 3 objekta u javnoj upotrebi su u potpunosti prilagođena	7 potpuno prilagođenih objekata u javnoj upotrebi	8 potpuno prilagođenih objekata u javnoj upotrebi
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 11	Indikator rezultata	Nadležne institucije 	Status realizacije aktivnosti Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti
11.1. Povećati nivo pristupačnosti objekata kulture licima s invaliditetom	Izrađen i revidovan glavni projekat objekta Muzeja savremene umjetnosti, Prirodnjačkog muzeja, Kuće arhitekture i Parka kulture i umjetnosti sa pratećim sadržajima	MKM Ministarstvo javnih radova CNP	II kvartal 2026-IV kvartal 2027 Za Glavni projekat u 2026. planirano 1.500.000 €, a za reviziju 187.550 €.
	Izrađen prilagođeni lift i toalet u CNP-u		Za lift planirano 34.000 €, a za toalet 7.839,93 €.
			Planirana i utrošena sredstva
			Izvor finansiranja
			Preporuka

11.2. Povećati nivo dostupnosti/pristupač nosti kulturnih sadržaja i proizvoda licima s invaliditetom	Realizovane obuke o standardima za izvještavanje o OSI i senzibilitetu prema marginalizovanim grupama	MKM		I kvartal 2026- IV kvartal 2026	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
11.3. Doprinost afirmaciji stvaralaštva OSI kroz redovne godišnje konkurse MKM	Broj podržanih projekata (najmanje 5)	MKM		I kvartal 2026 – IV kvartal 2026.	Redovna budžetska sredstva	Budžet	
11.4. Kontinuirana podrška radu Paraolimpijskom komitetu, kao krovne asocijacije sportskih organizacija lica s invaliditetom	Iznos podržanog programa na godišnjem nivou u visini do 300.000 eura	MSM		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	600.000 eura	Budžet	
11.5. Kontinuirana podrška radu Specijalne Olimpijade Crne Gore, kao krovne asocijacije sportskih organizacija lica s invaliditetom	Iznos podržanog programa na godišnjem nivou u visini do 100.000 eura	MSM		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	200.000 eura	Budžet	
11.6. Izmjene Zakona o sportu u dijelu unapređenja Paralimpijskog komiteta CG i Specijalne Olimpijade	Izmjene i dopune Zakona o sportu definisane i predložene Skupštini na usvajanje	MSM		II kvartal 2026- IV kvartal 2027	Redovna budžetska sredstva	Budžet	

<p>11.7. Povećati nivo pristupačnosti sportskih objekata na lokalnom nivou licima s invaliditetom</p>	<p>Analiza sportskih objekata u kojima je potrebno povećati nivo pristupačnosti licima s invaliditetom</p> <p>Broj adaptiranih/izgrađenih sportskih objekata koji su pristupačni licima s invaliditetom</p>	<p>MSM Lokalne samouprave</p>		<p>II kvartal 2026- IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva Sredstva iz donacije</p>	<p>Budžet</p>	
<p>11.8. Izrada i pilotiranje modela inkluzivnosti OSI u javnim politikama koji će služiti kao smjernica za uključivanje mladih sa invaliditetom u javne politike, omladinske i sportske programe</p>	<p>Definisan model koji će obuhvatiti standarde pristupačnosti, preporuke za prilagođavanje aktivnosti, kao i praktične alate za državne službenike u cilju obezbjeđivanja jednakih mogućnosti za sve mlade</p>	<p>MSM</p>		<p>III kvartal 2026- IV kvartal 2026</p>	<p>2000 eura</p>	<p>Budžet</p>	
<p>11.9. Sprovedenje kontinuiranih obuka medijskih radnika u skladu sa standardima o izvještavanju</p>	<p>Najmanje 30 medijskih radnika koji na godišnjem nivou učestvuju u obukama za standarde o izvještavanju</p>	<p>MLJMP</p>		<p>II kvartal 2026- IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Redovna budžetska sredstva Sektorska budžetska podrška</p>	

Operativni cilj 12:		Obezbjedenje uslova za ravnopravno učešće i zaštitu prava lica s invaliditetom na lokalnom nivou					
Indikator učinka 1:		2022	2025	2027			
Sve jedinice lokalne samouprave su usvojile i realizuju lokalne akcione planove za unapređenje položaja lica s invaliditetom		Broj usvojenih lokalnih akcionih planova: 5	Sve jedinice lokalne samouprave donijele i usvojile lokalne akcione planove	Sprovedena analiza implementacije i uspješnosti sprovođenja lokalnih akcionih planova			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 12	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Status realizacije aktivnosti	Početni i krajnji rok za realizaciju aktivnosti	Planirana i utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuka
12.1. Pripremiti Lokalne akcione planove za lica s invaliditetom usklađene sa Modelom lokalnog akcionog plana za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2024-2027. godinu	Sve Lokalne samouprave su donijele LAP za lica s invaliditetom koji je usklađen sa Modelom Lokalnog akcionog plana	Lokalne samouprave MLJMP		II kvartal 2026-IV kvartal 2027	Budžet jedinica lokalne samouprave	Budžet Donatorska podrška	

<p>12.2. Organizacija obuka za lokalne samouprave na temu Zakona o zabrani diskriminacije lica s invaliditetom i pripreme lokalnog akcionog plana za sprovođenje Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027</p>	<p>Organizovana minimum 1 obuka</p>	<p>Zajednica opština</p>		<p>I kvartal 2026-IV kvartal 2026</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet</p>	
<p>12.3. Prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi na lokalnom nivou licima s invaliditetom</p>	<p>Minimum 2 objekta u javnoj upotrebi čiji su osnivači lokalne samouprave prilagođeni licima s invaliditetom</p>	<p>Lokalne samouprave</p>		<p>II kvartal 2026-IV kvartal 2027</p>	<p>Redovna budžetska sredstva</p>	<p>Budžet</p>	
<p>12.4. Održavanje okruglih stolova na temu "Jednake mogućnosti za sve članove društva" u gradovima na sjeveru Crne Gore</p>	<p>Održani okrugli stolovi u 13 gradova na sjeveru Crne Gore sa najmanje 100 učesnika</p>	<p>MLUMP NVO</p>		<p>I kvartal 2026-IV kvartal 2026</p>	<p>5850 eura</p>	<p>Sektorska budžetska podrška</p>	

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA

NAZIV PROPISA

Akcioni plan za period 2026-2027 Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027. godine

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine, sa Akcionim planom za 2026-2027. godinu ima za cilj da smanji stepen diskriminacije lica sa invaliditetom u različitim oblastima života, da sprovede veliki broj edukacija za različite ciljne grupe o poštovanju ljudskih prava lica sa invaliditetom i zabrani diskriminacije, da podigne nivo svijesti o poštovanju ljudskih prava i mehanizmima zaštite lica sa invaliditetom, uvažavajući princip jednakosti i nediskriminacije. Strateški dokument sa akcionim planom definiše uživanje jednakih prava u svim oblastima života lica sa invaliditetom bez diskriminacije, sve u skladu sa Konvencijom UN-a o pravima lica sa invaliditetom, zaključnim zapažanjima Komiteta UN-a o pravima lica sa invaliditetom i Evropskom strategijom za osobe sa invaliditetom 2020-2030.
- Uzroci problema mogu postojati u neadekvatnoj saradnji institucija i nedostatku zainteresovanosti službenika za ovu oblast, u neusvajanju zakonske regulative, neusaglašenosti stavova civilnog društva i državnih institucija u vezi sa izmjenama propisa i nedostatak finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti.
- Problem je još uvijek visok stepen diskriminacije prema licima sa invaliditetom.
- Rizik će biti otklonjen blagovremenim početkom realizacije, kao i uključivanjem svih relevantnih činioca društva, drugih međunarodnih partnera i donatora.
- Kako je period sprovođenja strateškog dokumenta 2022-2023, obilježen nedostatkom postojanja institucionalnog okvira na nivou Ministarstva za ljudska i manjinska prava, primarno kroz ukidanje Direktorata za zaštitu i jednakost lica s invaliditetom, koji je ukinut 2022. godine, nakon ponovnog uspostavljanja Direktorata u prvom kvartalu 2024. godine, intenzivirane su aktivnosti na sprovođenju javne politike, primarno kroz pravljenje jasnog presjeka postignutih rezultata u dvogodišnjem periodu sprovođenja strategije, odnosno izradu novog Akcionog plana za period 2024-2025, kao novog smjera za sprovođenje javne politike.
- Takođe, nedefinisanje novih mjera i aktivnosti koje će doprinijeti zaštiti lica sa invaliditetom od diskriminacije kroz ovu Strategiju sa Akcionim planom za 2026-2027. godine, lica sa invaliditetom će i dalje ostati jedna od ranjivih kategorija u odnosu na koje je nivo diskriminacije izražen u najvećoj mjeri, kao i nepoštovanje Konvencije UN kao međunarodnog ugovora koje je Crna Gora potpisala i ratifikovala. Jednakost i nediskriminacija je jedan od preduslova pristupa Crne Gore Evropskoj uniji, pa je i postizanje pune ravnopravnosti lica sa invaliditetom sa drugim građanima, jedan od preduslova za pristup Crne Gore.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je

primjenljivo.

- Cilj donošenja Akcionog plana za 2026-2027. godinu proističe iz opšteg cilja Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine, a koji se odnosi na obezbjeđenje ravnopravnog položaja i punog učešća lica s invaliditetom u svim sferama društvenog života, kroz unapređenje pravnog, institucionalnog, socijalnog i ekonomskog okvira za zaštitu od diskriminacije, koji se temelji na modelu pristupa invaliditetu zasnovanom na ljudskim pravima, u skladu sa načelima UN Konvencije o pravima lica sa invaliditetom, Ustavom, Zakonom o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom.
- Aktuelni strateški dokument zadržava predviđenu strukturu strategije zastupljenu u prethodnom periodu, uz značajan dodatak dvije nove oblasti u tijelu strategije koje se odnose na zasebno tretiranje položaja: Žena i djevojčica s invaliditetom i Djece s invaliditetom. Struktura strateškog dokumenta i AP-a je zasnovana na jednom strateškom cilju i dvanaest operativnih ciljeva, i to:
- Operativni cilj 1: Unapređenje položaja žena i djevojčica s invaliditetom kroz smanjenje svih oblika višestruke i interseksijske diskriminacije i obezbjeđenje nezavisnosti, autonomije i ravnopravnog učešća u svim sferama društvenog života
- Operativni cilj 2: Stvaranje uslova za eliminaciju svih oblika diskriminacije i društvene isključenosti sa kojima se suočavaju djeca s invaliditetom u svim oblastima od značaja za postizanje pune ravnopravnosti i jednakog položaja u društvu
- Operativni cilj 3: Obezbijediti ravnopravan pristup licima s invaliditetom objektima u javnoj upotrebi, saobraćaju (javnom prevozu, javnim površinama i saobraćajnoj infrastrukturi), informacijama i komunikacijama, proizvodima, uslugama
- Operativni cilj 4: Unapređenje institucionalnih kapaciteta, efikasnosti i pristupačnosti organa javne vlasti u postupcima za zaštitu od diskriminacije lica s invaliditetom.
- Operativni cilj 5: Obezbijediti punu ravnopravnost i priznavanje svih prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite licima s invaliditetom koja garantuju potrebne uslove za samostalan život u zajednici
- Operativni cilj 6: Unapređenje postojećeg pravnog okvira u cilju omogućavanja jednakog prava licima s invaliditetom pod starateljstvom da formiraju bračnu zajednicu i ukljanjanje postojećih zakonskih ograničenja roditeljskih prava lica s invaliditetom
- Operativni cilj 7: Obezbijediti ravnopravnost i jednakost šansi lica s invaliditetom za uključenost u inkluzivni obrazovni sistem bez diskriminacije
- Operativni cilj 8: Smanjenje nivoa diskriminacije sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom ostvarenja prava iz oblasti rada i zapošljavanja.
- Operativni cilj 9: Smanjenje nivoa diskriminacije i barijera sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenim uslugama
- Operativni cilj 10: Unaprijediti uslove za ravnopravno učešće i pristup lica s invaliditetom u okviru političkog i javnog života.
- Operativni cilj 11: Obezbjedeće ravnopravnog učešća, medijske zastupljenosti i pristupa lica s invaliditetom kulturnom životu, sportskim i rekreativnim aktivnostima.
- Operativni cilj 12: Obezbjedeće uslova za ravnopravno učešće i zaštitu prava lica s invaliditetom na lokalnom nivou.
- Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine, sa Akcionim planom za 2026-2027. godinu, će biti usklađen sa Evropskom strategijom za zaštitu lica s invaliditetom 2020-2030 i Zakonom zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije, Konvencijom UN o pravima lica s invaliditetom, Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima koja garantuje jednakost za sve i drugim relevantnim dokumentima.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Realizacijom ciljeva predviđenih Strategijom za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i

promociju jednakosti za period 2022-2027. godine, sa Akcionim planom za 2026-2027. godinu će se doprinijeti smanjenju diskriminacije lica s invaliditetom sa drugim licima i promociji jednakosti u skladu sa načelima UN Konvencije o pravima lica s invaliditetom i Zakonom o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije, zatim, pune harmonizacije propisa sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica s invaliditetom (kroz praćenje implementacije preporuka definisane Analizom usklađenosti zakonodavstva u Crnoj Gori sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica s invaliditetom i Konvencijom UN o pravima lica s invaliditetom, a samim tim implementacije Zaključka Skupštine).

- Jedina opcija za rješavanje definisanih problema i realizaciju definisanih ciljeva i konkretnih aktivnosti je kroz Akcioni plan čija će se implementacija redovno pratiti.
- Na ovaj način postići će se visok stepen harmonizacije unutrašnjih propisa sa međunarodnim pravnim standardima i obavezujućim potpisanim i ratifikovanim međunarodnim sporazumima, ali i smanjenje nivoa diskriminacije u društvu i stepena socijalne distance u odnosu na lica s invaliditetom kao jedne od najdiskriminiranih grupa u društvu.
- Država mora da osigura da lica s invaliditetom ne budu diskriminirana već tretirana poput bilo kog drugog EU građanina sa jednakim pristupom svim fundamentalnim pravima kao što je naloženo u Konvenciji UN o pravima lica s invaliditetom, Strategiji EU 2020-2030 i Direktivama EU.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Donošenje Akcionog plana 2026-2027. za implementaciju Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine, direktno i indirektno uticaće na položaj lica sa invaliditetom, njihov život, porodice, na društvo, osviještenost zaposlenih u institucijama sistema koji se direktno ili indirektno bave pitanjima lica sa invaliditetom.
- Ovaj dokument će doprinijeti poštovanju osnovnih ljudskih prava lica sa invaliditetom, smanjenju nivoa diskriminacije u sistemu i stvaranju uslova za jednake mogućnosti lica sa invaliditetom sa drugim građanima. S obzirom na to da ovaj dokument nema negativan uticaj na privredu, i ne pravi dodatne troškove, samim tim opravdava pozitivne posljedice.
- Kao pozitivan rezultat realizacije mjera predviđenih ovom Strategijom između ostalog je potvrda ostvarenog napretka u uspostavljanju vladavine prava, poštovanju temeljnih prava i političkih kriterijuma za punopravno članstvo Crne Gore u EU. Samim tim, postići će se veći stepen poštovanja ljudskih prava i sloboda pripadnika ove ranjive populacije što će voditi daljem napretku u primjeni standarda EU u ovoj oblasti.
- Za poštovanje prava lica sa invaliditetom bez diskriminacije, potrebno je kontinuirano praćenje harmonizacije zakonodavstva u Crnoj Gori sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, praćenje implementacije propisa, kao neophodnog uslova koji će im omogućiti efikasniji pristup u svim segmentima društva, pa i samoj privredi.
- Takođe, dokument neće imati nikakvih negativnih posljedica po građane i privredu i nema smetnji za stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Negativnih uticaja neće biti, jer Strategija i akcioni plan su izrađeni sa ciljem poštovanja temeljnih ljudskih prava lica sa invaliditetom, ravnopravnosti sa drugim licima, bez diskriminacije, uz poštovanje principa jednakosti.
- Kada je u pitanju procjena administrativnih opterećenja i biznis barijera ne prepoznaju se zahtjevi za privredu politike u odnosu na lica sa invaliditetom.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Vlada Crne Gore će obezbijediti budžet za svaku godinu primjene Strategije iz sopstvenih izvora i odgovarajućih međunarodnih fondova/ donatorska sredstva. Ukupan iznos sredstava, koji će iz Budžeta Crne Gore biti izdvajan u narednim godinama za finansiranje Strategije, zavisice od sredstava planiranih za ove namjene godišnjim zakonima o budžetu nosioca aktivnosti predviđenih Strategijom.
- Za implementaciju Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine sa Akcionim planom za 2026-2027 je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava gdje se kao glavni izvori finansiranja javljaju Budžet Crne Gore, i donatorska podrška. Finansijska sredstva su planirana tokom trajanja implementacije dokumenta, od II kvartala 2026. do IV kvartala 2027. godine. Radi se o kontinuiranoj potrošnji sredstava u skladu s godišnjim budžetskim ciklusom, jer aktivnosti propisa uključuju redovne operativne zadatke i planirane projekte. **Ukupna potrebna sredstva za realizaciju aktivnosti za period 2026-2027 su 56.386.050,73 eura.** Budžetska sredstva za 2026. godinu su planirana Zakonom o budžetu za 2026. godinu, u iznosu 29.799.210,80 eura a u odnosu na koja sredstva su nosioci aktivnosti dostavili potvrde, koje u prilogu dostavljamo, da su sredstva obezbijedena, a preostali iznos će se obezbijediti iz donacija međunarodnih organizacija. Za aktivnost Uprave za statistiku predviđenu za 2026. godinu izvor finansiranja je UNICEF uz kofinansiranje Vlade Crne Gore (budžet Uprave za statistiku) u iznosu 1.343.335,00 USD (1.171.388,12 eura - preračunat ukupan dolarski iznos po kursu 0.872 koji je važio 30.07.2025. godine). Za 2026. godinu budžetom Ministarstva ljudskih i manjinskih prava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštita lica sa invaliditetom je opredjeljeno 748.942.23 eura. Planirana budžetska sredstva u okviru potrošačkih jedinica koji su nosioci aktivnosti za 2027 godinu su 26.586.839,93 eura.

Godina	Budžetska sredstva	Donatorska podrška	Ukupno
2026	29.799.210,80		29.799.210,80
2027	26.586.839,93		26.586.839,93

- Sredstva za implementaciju mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za 2026-2027. godinu planirana su kod institucija koje su nosioci aktivnosti iz akcionog plana u okviru redovnih budžetskih sredstava za 2026. godinu.
- Za realizaciju mjera i aktivnosti sredstva će biti obezbijedena iz budžeta resorsnih Ministarstava uz podršku donatora.
- Takođe, lokalne samouprave će aktivnosti iz svojih nadležnosti realizovati iz sopstvenih budžetskih jedinica.
- Budžetska sredstva za AP su prikazana u kolonama (tabela) Planirana sredstva, u okviru sredstava resora koji su nadležni za implementaciju aktivnosti.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Imajući u vidu da su sva Ministarstva predložila aktivnosti iz nadležnosti svojih resora, sve institucije će aktivnosti realizovati iz svojih tekućih budžetskih sredstava za 2026/2027 godinu, obzirom da se AP odnosi na dvije godine.
- Implementacijom Strategije i Akcionog plana se neće ostvariti prihod za Budžet Crne Gore.
- Ministarstvo finansija je učestvovalo u izradi dokumenta i nije bilo komentara na predlog dokumenta.
- Takođe, Ministarstvo finansija će se izjasniti o istom kada bude dostavljen sa RIA obrascem.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);

• **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

- U pripremi Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine sa Akcionim planom za 2024-2025. godinu, korišćena je ekspertska podrška Kancelarije programa Ujedinjenih Nacija za razvoj (UNDP) u vidu angažovanja eksperta u procesu izrade Strategije sa Akcionim planom.
- Prilikom izrade nacrtu Akcionog plana za 2026-2027. godinu članovi Komisije za praćenje sprovođenja i izvještavanje o Strategiji su bili predstavnici/ce institucija sistema, resorsnih ministarstava i uprava, zajednice opština, pravosudnih organa, Zaštitnik ljudskih prava i predstavnici NVO.
- Strategija obuhvata period od 2022-2027. godine, predmetni strateški dokument prati Akcioni plan koji će biti pripremljen na period od dvije godine. Akcionim planovima će se precizirati prioritete mjere i aktivnosti koje treba sprovesti tokom te dvije godine.
- U procesu izrade AP za 2026-2027. godinu bili su uključeni:
  - **Ministarstvo finansija;**
  - **Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga;**
  - **Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije;**
  - **Ministarstvo zdravlja;**
  - **Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine;**
  - **Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija;**
  - **Ministarstvo kulture i medija;**
  - **Ministarstvo javne uprave;**
  - **Ministarstvo pravde;**
  - **Ministarstvo turizma;**
  - **Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera;**
  - **Ministarstvo saobraćaja;**
  - **Ministarstvo ekonomskog razvoja;**
  - **Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama;**
  - **Ministarstvo unutrašnjih poslova;**
  - **Ministarstvo sporta i mladih;**
  - **Skupština Crne Gore;**
  - **Uprava za statistiku MONSTAT;**
  - **Vrhovni sud;**
  - **Zajednica opština Crne Gore (Lokalne samouprave);**
  - **Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore;**
  - **Nevladine organizacije;**
  - **UN tijela u Crnoj Gori.**

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Mehanizam za vršenje monitoringa i izvještavanja o sprovođenju Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027. godine, je baziran primarno na radu Radne grupe za izradu strateškog dokumenta koja je transformisana u Komisiju nadležnu za praćenje sprovođenja i izvještavanje o strateškom dokumentu.
- Operativno tijelo je sastavljeno od predstavnika svih državnih organa u čijoj nadležnosti su politike koje su predmet akcionog plana, međunarodnih organizacija kao i predstavnika NVO sektora.
- Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su ciljevi vrijednosti i realizovane aktivnosti.
- Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava predstavlja instituciju nadležnu za koordinaciju rada operativnog tijela, izradu, sprovođenje i izvještavanje o sprovođenju strateškog dokumenta kroz akcione planove koji se pripremaju za dvogodišnji period.
- Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su sljedeći:

- Povećati nivo uključenosti i definisanje specifičnih mjera u javnim politikama za žene i djevojčice s invaliditetom s iskustvom intersekcijskih oblika diskriminacije.
  - Uspostaviti konsolidovanu bazu podataka o djeci sa invaliditetom koja će omogućiti precizno razvrstavanje podataka za potrebe donošenja politika namijenjenih postizanju pune društvene ravnopravnosti i jednakog položaja djece s invaliditetom.
  - Smanjiti nivo diskriminacije sa kojima se suočavaju lica sa invaliditetom prilikom pristupa javnim površinama i pristupa, kretanja i boravka u objektima u javnoj upotrebi i objektima javne namjene.
  - Povećati broj postupaka zaštite od diskriminacije lica s invaliditetom pred nadležnim organima.
  - Smanjenje nivoa diskriminacije sa kojima se suočavaju lica sa invaliditetom prilikom pristupa pravosudnim organima.
  - Smanjiti procenat lica sa invaliditetom kojima nije priznato određeno zakonom garantovano pravo iz oblasti socijalne zaštite.
  - Smanjenje broja lica sa invaliditetom kojima je oduzeta poslovna sposobnosti u skladu sa preporukama Komiteta UN.
  - Trend uključenosti, podrške i poboljšanja školskih nediskriminativnih praksi.
  - Smanjiti nivo zastupljenosti prepreka i barijera sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom zapošljavanja.
  - Smanjiti nivo diskriminacije sa kojim se suočavaju lica sa invaliditetom prilikom pristupa radnim mjestima.
  - Smanjiti postojeći nivo diskriminacije sa kojim se suočavaju lica sa invaliditetom prilikom korišćenja usluga zdravstvene zaštite, uključujući i rehabilitaciju i medicinsko- tehnička pomagala i opremu.
  - Smanjiti nivo prrepreka i barijera sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom u oblasti zdravstva.
  - Unapređenje postojećeg pravnog okvira koji reguliše mogućnost učešća lica s invaliditetom u političkom životu garantovanjem primjene instituta afirmativne akcije.
  - Uklanjanje fizičkih i informativnih barijera koje onemogućavaju ravnopravan pristup licima s invaliditetom biračkim mjestima.
  - Smanjiti nivo barijera i prepreka sa kojima se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa medijima.
  - Povećati nivo pristupačnosti kulturnih sadržaja (fizička pristupačnost, pristupačnost informacijama, pristupačnost kulturnih dobara) licima s invaliditetom.
  - Sve jedinice lokalne samouprave su usvojile i realizuju lokalne akcione planove za unapređenje položaja lica s invaliditetom.
- Evaluacija strateškog dokumenta biće sprovedena ex post i od strane eksternih eksperata zbog složenosti i obuhvata, ali i zbog obezbjeđivanja većeg stepena objektivnosti. Sredstva za sprovođenje biće obezbijeđena budžetom Ministarstva ljudskih i manjinskih prava u okviru posljednjeg akcionog plana za realizaciju strateškog dokumenta koji bude pripremljen. Planirano je da ovaj proces otpočne u prvoj polovini 2027. godine i bude završen do oktobra iste godine, kako bi se pravovremeno obezbijedili nalazi evaluacije, koji će biti predstavljeni u završnom izvještaju, ali i u cilju obezbjeđivanja adekvatnih osnova za kreiranje potencijalno novog strateškog dokumenta.

Podgorica, 06.04.2026. godine

MINISTAR

Fatmir Gjeqa

